

Potrava jako důležitá součást maximalizace účinku a minimalizace rizik farmakoterapie – absorpce a gastrointestinální tolerance

Ondřej Tesař¹, Veronika Měrková¹, Martin Doseděl^{1,2}, Josef Malý^{1,3}

¹Katedra sociální a klinické farmacie, Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové

²Ošetrovatelský úsek, Interní oddělení, Nemocnice Šumperk

³Oddělení klinické farmacie, Nemocniční lékárna, Fakultní nemocnice Motol, Praha

Úvod a cíl práce: Potrava může zásadně ovlivnit terapeutickou hodnotu léčivého přípravku a je třeba na ni pamatovat při tvorbě individuálního léčebného plánu pacienta. Pro odhalení, zhodnocení a zvládnutí interakce potrava-léčivo je nezbytné aktivní zapojení lékaře, farmaceuta, sestry, nutričního terapeuta a pacienta. Cílem práce bylo provést analýzu perorálních léčiv obchodovaných v České republice, u kterých potrava ovlivňuje jejich absorpci nebo toleranci léčby stran gastrointestinální snášenlivosti, a poskytnout tak možnost využít těchto informací v klinické praxi k individualizaci farmakoterapie s ohledem na účinnost a bezpečnost farmakoterapie.

Metodika: Léčivé přípravky byly vyhledávány dle anatomicko-terapeuticko-chemické klasifikace pomocí faktografické databáze AISLP a získané výsledky byly porovnány s databázemi IBM Micromedex, UpToDate Anywhere a Drugbank. Do závěrečného přehledu byly zahrnuty pouze léčivé látky, kde se takto podařilo dohledat důvod či způsob ovlivnění léčiva potravou.

Výsledky: Bylo identifikováno 212 léčivých látek, na které má podání potravy vliv, z toho 94 léčivých látek bylo zařazeno do výsledného přehledu.

Závěr: Načasování, složení potravy a nápojů si zaslouží pozornost. Zapojení farmaceuta při tvorbě a kontrole systémových opatření ve zdravotnických zařízeních je dalším krokem ke zlepšení péče o pacienty.

Klíčová slova: potrava, absorpce léčiva, maximalizace účinku farmakoterapie, minimalizace rizik farmakoterapie.

Food as an important part of maximizing the effect and minimizing the risks of pharmacotherapy – absorption and gastrointestinal tolerance

Introduction and aim: Food can significantly affect the therapeutic value of a drug, therefore, it is necessary to keep it in mind when creating an individual treatment plan for a patient. The active involvement of physician, pharmacist, nurse, nutritional therapist, and patient is essential to identify, evaluate, and manage the food-drug interaction. The aim of this paper was to analyse oral drugs marketed in the Czech Republic, in which food affects their absorption or gastrointestinal tolerance. Secondly, to provide opportunity to apply identified information in clinical practice in terms of pharmacotherapy individualization with respect to efficacy and safety of pharmacotherapy.

Methods: Drugs were searched according to the anatomical-therapeutic-chemical classification using the factographic database AISLP. The obtained results were compared with the databases IBM Micromedex, UpToDate Anywhere, and Drugbank. Only active substances with available information on the reason or way of influencing the drug by food were included in the final review.

Results: A total of 212 active substances affected by food administration were identified, of which 94 active substances were included in the final review.

Conclusion: The timing, composition of food and beverages deserve attention with respect to drug administration. The involvement of pharmacist in forming and controlling the systemic measures in healthcare facilities is another step towards improving patient care.

Key words: food, drug absorption, maximizing the effect of pharmacotherapy, minimizing the risks of pharmacotherapy.